
Budoucnost špičkové medicíny je teď nejistá

Budoucnost špičkové medicíny je teď nejistá

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

1.4.2008, autor: Václav Hampel

Ta jednoduchá věta v sobě má výbušný potenciál. O čem je řeč? O návrhu ministra zdravotnictví na transformaci fakultních nemocnic v akciové společnosti.

Co na první přečtení vypadá jako nudný úkol pro šik byrokratů, se ve skutečnosti dotýká prakticky každého. V první řadě všech pacientů, kteří v těchto nejdůležitějších nemocnicích vyhledávají odbornou péči.

Realizace záměru by se však dotkla i dalšího rozvoje českého lékařského výzkumu a v neposlední řadě by poznamenala i výuku budoucích lékařů.

Je proto povinností univerzit na plány pana ministra zareagovat.

Špitál, a. s.

Současný právní stav opravdu není vyhovující a jeho změna je potřebná. Klíčová je však otázka, jak navrhovaná změna vypadá a povede-li k lepšímu. Podle návrhu ministerstva zdravotnictví by měl většinu akcií po transformaci vlastnit stát, blokační menšinu pak univerzita.

Argumentů proti akciovým společnostem je mnoho. Samo ministerstvo chce například fungování takových společností upravit výjimkami a novými pravidly, mnohdy jdoucími proti podstatě obchodních společností. Vnucuje se proto otázka, proč tedy vlastně vycházet z modelu komerční firmy, jejíž základní povinností je vytvářet zisk pro své akcionáře a kde možnost veřejného financování je evropskými pravidly omezena. Ta otázka je o to palčivější, že nabízená cesta výjimek z obchodního zákoníku není podepřena právními ani ekonomickými analýzami, natož alespoň nějakými zkušenostmi...

Univerzita musí být zodpovědná především za odborný chod nemocnice. Jak by to ale měla činit v instituci, kterou fakticky, díky minoritnímu postavení, nebude moci řídit? Blokační minorita sice je klíčová u majetkových záležitostí, neřeší ale další zásadní věci. Konkrétně například strukturu odborných pracovišť a také personální politiku. Přitom pouze jejím prostřednictvím je možné řídit kvalitu zdravotní péče, výuky studentů i konkrétní zaměření vědecké činnosti.

Po detailní analýze považují změnu univerzitních nemocnic v akciové společnosti za velmi nevhodnou. Pokud ministerstvo zdravotnictví svůj návrh přece jen prosadí, pak považují za nezbytné splnění řady podmínek.

Hlavní je odstranění mnohých omezení, které tato firma přináší (je-li to vůbec možné) a zajištění potřebných kompetencí pro univerzity, což nelze jinak než tím, že jim bude ponechán většinový podíl. Nejde o majetkové záležitosti, ty by zůstaly díky blokační minoritě státu pod jeho kontrolou. Bez splnění této podmínky budou univerzity nuceny setrvat na zásadním nesouhlasu s navrhovanou transformací.

Naším návrhem je transformace fakultních nemocnic do podoby veřejnoprávních institucí, se kterými máme v České republice dlouholeté dobré zkušenosti. Takto existují už deset let veřejné vysoké školy. Příkladem jsou také ústavy Akademie věd. Provedené rozbory jednoznačně ukazují, že tato forma je vhodnější a umožňuje zásadní problémy, jakož i vhodnou dělbu kompetencí mezi státem a univerzitou vyřešit. Principy takového návrhu univerzity již zveřejnily a nyní dokončují celý alternativní návrh.

Dejte univerzitám šanci

Univerzita Karlova má pět lékařských fakult s vazbou na tři fakultní nemocnice v Praze a jednu v Plzni a Hradci Králové. Jednu lékařskou fakultu mají Masarykova univerzita a Palackého univerzita, které jsou napojeny na fakultní nemocnice v Brně a v Olomouci. O tato zařízení tedy jde.

Ke garanci kvality těchto nemocnic, které mají být i jménem spojeny s univerzitami, se vysoké školy hlásí a samozřejmě jsou připraveny i nést odpovědnost. To však nebude bez vytvoření odpovídajících podmínek možné.

Univerzity přistoupí na proměnu fakulních nemocnic v akciovky, jen pokud v nich dostanou většinový podíl.